

**PROGRAMACIÓN
ECONOMÍA DA EMPRESA
2º BACHARELATO**

**CURSO 2022.23 – IES MONTE DA VILA
DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA**

ÍNDICE:

1. Introducción e contextualización.
2. Obxectivos do bacharelato.
3. Contribución ao desenvolvemento das competencias claves.
4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:
 - a) Temporalización
 - b) Grao mínimo de consecución para superar a materia
 - c) Procedementos e instrumentos de avaliación
5. Concrecións metodolóxicas que require a materia.
6. Materiais e recursos didácticos que se vaian a utilizar.
7. Criterios sobre a avaliación, cualificación, corrección e promoción do alumnado.
8. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.
9. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.
10. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.
11. Medidas de atención á diversidade.
12. Actividades complementarias e extraescolares programadas para cada curso.
13. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.
14. Orientacións e criterios de avaliación do grupo de traballo de Economía da Empresa da CIUG.

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Economía da Empresa trata de explicar a realidade empresarial, como unha rama da economía especializada nun determinado suxeito económico: a empresa. Trátase dunha ciencia que, por unha banda, procura a explicación do fenómeno económico da empresa e, por outra, a actuación sobre ela para alcanzar certos fins. A tendencia actual diríxese a tratar de converter esta disciplina nun corpo de coñecementos interdisciplinarios que traten calquera problema que se formule na empresa.

A empresa é un axente esencial da actividade económica. As empresas constitúen as células elementais de produción que integran o organismo económico a través das cales se conseguen os obxectivos macroeconómicos e, por iso, ocupan a atención dos/das economistas. É na economía contemporánea onde achaa súa plenitude, xa que a división do traballo, a especialización, o desenvolvemento do sistema monetario e a amplitude do mercado crearon o clima necesario para que se dea con precisión e características peculiares a unidade autónoma de produción, que constitúe o obxecto real da economía da empresa. Nesta materia traballaranse cuestións como a razón da existencia das empresas, as súas características, os tipos de organización e de funcionamento, e os factores que inflúen na toma de decisións.

A materia, que emprega un enfoque de presentación baseado na análise de distintas áreas e funcións da empresa, estrutúrase nos bloques seguintes: "A empresa", no que se describen os seus elementos, as súas funcións e os seus obxectivos; "Desenvolvemento da empresa", onde se fai unha análise das decisións de dimensión e localización, e das estratexias de crecemento; "Organización e dirección da empresa", no que se explica a planificación, a organización e a xestión dos recursos da empresa; "A función produtiva", para analizar os procesos produtivos e a estrutura de ingresos e custos derivada deles; "A función comercial da empresa", que repasa as principais decisións da empresa na comercialización dos seus produtos e/ou servizos; "A información na empresa", para comprender a importancia de contar con datos e información relevante e precisa na toma de decisións e no cumprimento das obrigas fiscais; e finalmente "A función financeira", onde se trata de analizar os aspectos salientables das decisións de investimento e financiamento na empresa.

A empresa ten un significado social (crea emprego), canaliza a renda e, conseguintemente, constitúe un elemento de redistribución da renda nacional. O desenvolvemento da actividade empresarial e a acción do/da empresario/a deben estar guiados pola responsabilidade social e o comportamento ético, máis alá da procura duns resultados.

A materia ha permitir o fomento dunha cultura e dun xeito de pensar empresarial, onde se exerciten e medren a creatividade e o espírito de innovación, e se incentive a elaboración de reflexións persoais e a toma de decisións fundamentadas, así como a concepción do erro como fonte de progreso e aprendizaxe.

Tamén ha contribuír ao desenvolvemento da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, de comunicación lingüística e dixital, da capacidade de aprender a aprender, e do sentido da iniciativa e o espírito emprendedor.

2.- OBXECTIVOS DO BACHARELATO

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- j) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos.
- k) Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

3.- CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES

Estándares de aprendizaxe(EA) que configuran os diferentes perfís de competencia

Perfil de competencia en comunicación lingüística (6,90% da avaliación por competencias)

EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.

EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.

EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.

EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.

EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.

EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.

EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.

EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.

EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.

EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.

Perfil de competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (34,48% da avaliación por competencias)

EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.

EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.

EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.

EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.

EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas

decisións.

EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.

EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.

EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.

EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.

EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.

EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.

EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.

EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.

EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.

EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.

EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.

EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.

EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.

EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.

EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.

EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.

EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.

EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.

EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.

EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.

EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.

EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.

EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.

EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.

EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.

EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.

EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.

EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.

EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.

EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.

EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.

EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.

EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.

EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.

EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.

EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.

EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.

EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.

EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.

EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.

EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.

EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.

EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.

EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.

EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.

Perfil de competencia dixital (20,00% da avaliación por competencias)

EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.

EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.

EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.

EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.

EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.

EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.

EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.

EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.

EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.

EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.

EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.

EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.

EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.

EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.

EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.

EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.

EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.

EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.

EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.

EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.

EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.

EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.

EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.

EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.

EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.

EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.

EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.

EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.

EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.

Perfil de competencia de aprender a aprender (9,66% da avaliación por competencias)

EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.

EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.

EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.

EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.

EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.

EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.

EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.

EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.

EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.

EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.

EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.

EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.

EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.

EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.

Perfil de competencias sociais e cívicas (10,34% da avaliación por competencias)

EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.

EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.

EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.

EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.

EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.

EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.

EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.

EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.

EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.

EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.

EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.

EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.

EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.

EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.

EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.

Perfil de competencia en sentido de iniciativa e espírito emprendedor (18,62% da avaliación por competencias)

- EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.
- EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.
- EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.
- EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.
- EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.
- EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.
- EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.
- EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.
- EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.
- EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.
- EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.
- EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.
- EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.
- EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.
- EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.
- EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.
- EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.
- EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.
- EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.
- EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.
- EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.
- EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.

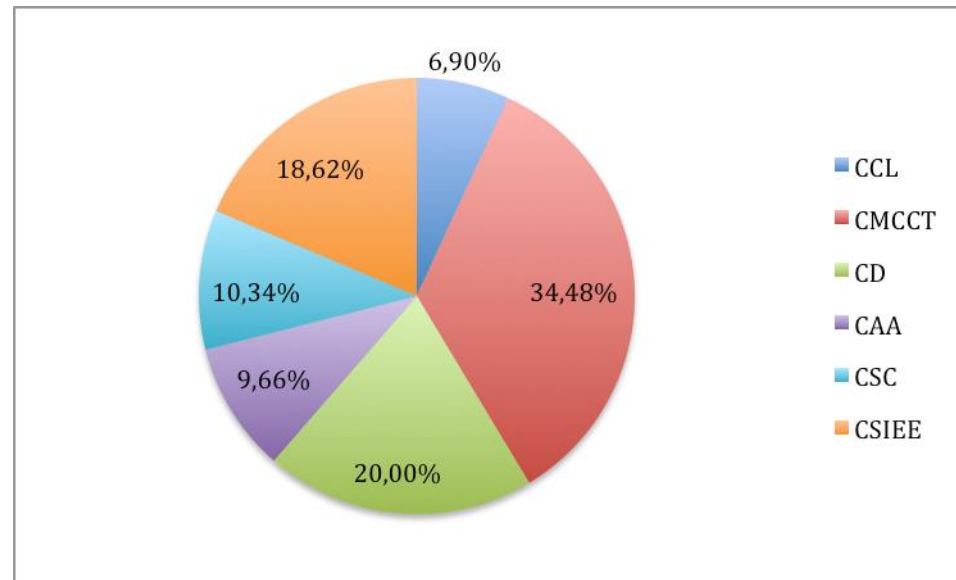
EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.

EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.

EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.

EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.

EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.

4.- CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:

- a) Temporalización
- b) Grao mínimo de consecución para superar a materia
- c) Procedementos e instrumentos de avaliación

Neste caso elaboraremos unha táboa de catro columnas ordenadas por estándares de aprendizaxe. O seu funcionamento será o seguinte:

Columna 1: Estandar de Aprendizaxe ordenado segundo aparece no currículo.

Columna 2: Avaliación ou avaliacións nas que se vai traballar ese EA e peso do estandar en cada bloque.

Columna 3: Grao mínimo de consecución de cada EA para superar a materia.

Columna 4: Instrumentos de avaliación.

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE			
Estándares de aprendizaxe	Avaliación/s	Grao mínimo de consecución	Instrumento/s de avaliación
Bloque 1. A empresa			
EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo	3 ^a	Diferenciar as formas xurídicas que adoptan as empresas.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos.
EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	3 ^a	Relacionar as formas xurídicas das empresas coas responsabilidades legais dos propietarios e as esixencias de capital	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos.

EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	3ª	Diferenciar as distintas clases de empresas en función de diversos criterios de clasificación	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos.
EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	3ª	Coñecer os elementos e funcións das empresas	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos.
EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo	3ª	Identificar os elementos do contorno e a súa influencia sobre as empresas.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental	3ª	Analizar as implicacións sociais e ambientais da actividade das empresas.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e a cidadanía	3ª	Valorar a importancia das empresas na sociedade como creadoras de emprego e riqueza.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
Bloque 2. Desenvolvemento da empresa			
EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa	3ª	Recoñecer os distintos factores que determinan a localización das empresas.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos

desas decisións.			
EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.	3ª	Analizar a importancia do crecemento da empresa como medio para mellorar a súa competitividade	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.	3ª	Identificar distintas estratexias de crecemento empresarial	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos	3ª	Diferenciar o crecemento interno do crecemento externo.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	3ª	Valorar a importancia das PYMES na situación económica actual, as súas vantaxes e inconvenientes.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.	3ª	Comprender a importancia da RSC das empresas e coñecer as extratexias de crecemento das empresas multinacionais	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.	3ª	Relacionar a incorporación das tecnoloxías e da innovación coa posición competitivas das empresas	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
Bloque 3. Organización e dirección da empresa (10% do peso da programación)			
EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de	3ª	Valorar a importancia da división do traballo.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos

interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.			
EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.	3ª	Coñecer e diferenciar as estruturas organizativas das empresas, formal e informal e valorar a importancia da comunicación na empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.	3ª	Diferenciar as funcións das distintas áreas das empresas	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.	3ª	Identificar as vantaxes e inconvenientes dos distintos modelos organizativos.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	3ª	Detectar problemas organizativos e propoñer melloras.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	3ª	Identificar a relación entre motivación e produtividade	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
Bloque 4. A función produtiva			

EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	2ª	Calcular a produtividade dos factores productivos e interpretar os resultados	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	2ª	Relacionar a produtividade e os salarios	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento	2ª	Valorar a importancia do I+D+I	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados	2ª	Diferenciar os ingresos e os custos, e calcular e interpretar o resultado dunha empresa.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente	2ª	Diferenciar os tipos de custos e ingresos, representándoos gráficamente.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	2ª	Calcular e interpretar o limiar de rendibilidade da empresa.	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	2ª	Valorar a importancia dos métodos de análise custo/beneficio	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos

EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	2ª	Coñecer os custos de xestión de inventarios	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	2ª	Manexar modelos de xestión de existencias e valoración de inventarios	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	2ª	Comprender a importancia da xestión de stocks	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
Bloque 5. A función comercial da empresa			
EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	3ª	Diferenciar os tipos de mercados	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	3ª	Coñecer as estratexias do márketing	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	3ª	Comprender a repercusión do márketing na sociedade, a nivel ético e ambiental	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	3ª	Identificar as fases de investigación de mercados	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	3ª	Realizar unha segmentación de mercados adecuada para cada empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos

EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	3ª	Relacionar o márketing e as TIC,S	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	3ª	Coñecer as funcións do departamento comercial dunha empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	3ª	Identifica as distintas necesidades do mercado	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
Bloque 6. A información na empresa			
EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	1ª	Coñecer os elementos patrimoniais da empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	1ª	Diferenciar as masas patrimoniais do balance dunha empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	1ª	Comprender a relación entre investimentos e financiación	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	1ª	Aplicar ratios para coñecer a solvencia e o apalancamento financeiro	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	1ª	Analizar as medidas necesarias para correxir desequilibrios financeiros no balance e a conta de perdas e	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos

		ganancias	
EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	1ª	Valorar a importancia da resolución matemática e da súa interpretación	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	1ª	Comprender a importancia do equilibrio do balance e da conta de pérdidas e ganancias	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	1ª	Comprender a importancia da información contable	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	1ª	Realiza as operacións necesarias para calcular o resultado da empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	1ª	Analiza o resultado da empresa	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	1ª	Coñecer os principais impostos no ámbito empresarial	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	1ª	Diferenciar o funcionamento básico dos diferentes impostos no ámbito empresarial	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	1ª	Comprender a relación entre impostos e riqueza nacional	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
Bloque 7. A función financeira			

EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	1 ^a /2 ^a	Coñecer métodos dinámicos e estáticos de selección de inversións	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	1 ^a /2 ^a	Resolver supostos prácticos de selección de inversións	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	1 ^a /2 ^a	Diferenciar as distintas fontes de financiamento interno e externo	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	1 ^a /2 ^a	Seleccionar a mellor das fontes posibles de financiamento externo en función dos custos e necesidades	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	1 ^a /2 ^a	Comprender a necesidade de recorrer ao mercado financeiro para obter financiación	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	1 ^a /2 ^a	Identificar e valorar distintas fontes de financiamento	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	1 ^a /2 ^a	Identificar a fonte de financiamento máis adecuada para cada necesidade empresarial	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos

EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	1 ^a /2 ^a	Calcular e interpretar casos prácticos de selección de fontes de financiamento	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos
EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	1 ^a /2 ^a	Coñecer os ciclos de actividade empresarial	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos
EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	1 ^a /2 ^a	Calcular o PMM e o PME	Proba escrita. Libreta e/ou apuntamentos Exercicios prácticos

EXAMES E OUTRAS PROBAS

Dado que un dos obxectivos principais desta materia, aínda que non o único, neste curso é a presentación do alumnado á proba ABAU correspondente, a estrutura dos contidos e as probas a realizar estarán baseadas nas orientacións do grupo de traballo correspondente. Por isto, as probas escritas terán a estrutura das recomendadas polo grupo de traballo de “Economía da Empresa” da CIUG. Para poder impartir os contidos seguindo esta estrutura e tendo en conta a necesidade de alternar a parte práctica coa teórica e así poder practicar as modalidades de exame recomendadas polo grupo anteriormente mencionado, a estrutura dos bloques e as probas escritas a realizar serán as seguintes:

BLOQUES

BLOQUE I - A empresa

Tema 1 – A empresa

BLOQUE II – Desenvolvemento da empresa

Tema 2 – Desenvolvemento da empresa

BLOQUE III – Organización e dirección da empresa

Tema 3 – Organización e dirección da empresa

BLOQUE IV – A función produtiva

Tema 4 – A función produtiva

Tema 5 – Os inventarios da empresa e os seus custos. Modelos de xestión de inventarios.

BLOQUE V – A función comercial da empresa

Tema 6 – A función comercial da empresa

BLOQUE VI – A información na empresa

Tema 7 – A información na empresa

BLOQUE VII – A función financeira

Tema 8 – A función financeira

Cráterios de cualificación e avaliación

1ª Avaliación – Nota

Exames (90%): 1º (30%), 2º (70%) mínimo para aprobar: 5

Traballos e tarefas subidas á aula virtual: (10%)

2ª Avaliación – Nota

Exames (90%): 3º (30%), 4º (70%) mínimo para aprobar: 5

Traballos e tarefas subidas á aula virtual: (10%)

3ª Avaliación – Nota

Exames (90%): 5º (50%), 6º (50%)

Traballos e tarefas subidas á aula virtual: (10%)

mínimo para aprobar: 5 de media ponderada.

Nota Xuño: (1ª avaliación (15%) - 2ª avaliación (35%) - 3ª avaliación (50%))

Recuperación ou subir nota: exame tipo ABAU.

Extraordinaria: exame tipo ABAU.

5.- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

O Decreto 86/2015 establece no seu artigo 11 os “Principios metodolóxicos”, destacamos os puntos seguintes:

2. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

5. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e mais unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Os mecanismos de reforzo, que se deberán pór en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, poderán ser tanto organizativos como curriculares.

6. Prestarase unha atención especial á adquisición e ao desenvolvemento das competencias, e fomentarse a correcta expresión oral e escrita, e o uso das matemáticas. De acordo co disposto no artigo 24.6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as materias.

8. Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.

9. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo.

A metodoloxía didáctica terá en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e as súas características individuais e/ou estilos de aprendizaxe, co fin de conseguir que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento das súas capacidades. Así mesmo, estas metodoloxías deberán favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e promover o traballo en equipo, e para aplicar métodos de investigación apropiados.

A metodoloxía que se utiliza no bacharelato debe favorecer o traballo individual e en grupo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, o uso de técnicas e hábitos de investigación en distintos campos do saber, a capacidade do alumnado de aprender por si mesmo, así como a transferencia e a aplicación do aprendido.

A metodoloxía debe garantir o desenvolvemento das habilidades de comprensión de lectura e de uso da información, a expresión escrita e a capacidade de se expresar correctamente en público. O alumnado de bacharelato debe adquirir, ademais, un manexo adecuado da información en diferentes soportes e procedente de distintas fontes.

Para os alumnos de 2º bacharelato, esta e unha materia que xa empezaron a estudar en primeiro curso , polo tanto, sí van a ter coñecementos previos sobre a materia, ademais de que os contidos económicos están presentes na vida diaria da sociedade actual; por iso comenزارase o curso facendo unha ***avaliación inicial***, para deste modo detectalos coñecementos previos dos alumnos nesta materia, a partir de aquí o desenvolvemento das distintas unidades farase de modo progresivo: e dicir, incorporando novos conceptos de forma paulatina, buscando sempre a interrelación entre eles, tamén a interrelación con outras materias deste curso e con temas de actualidade económica. Deste modo búscase que o alumno manexe e asimile con soltura tódolos conceptos das distintas unidades.

Promoverase polo tanto unha aprendizaxe significativa (levando a cabo traballos prácticos apropiados, partindo da realidade próxima aos alumnos) e constructiva no alumnado, e non basala asignatura nunha simple aprendizaxe memorística. Para isto o desenvolvemento das clase basearase na exposición do profesor pero sempre buscando a participación activa dos alumnos: cada tema será tratado pola clase no seu conxunto, ademais o profesor fará preguntas para comprobar o grao de comprensión da materia, facilitará o debate e a participación activa do alumno no desenvolvemento da clase.

Lograr motivar o alumno cara esta materia, buscando a parte “cotián” da economía e proponendo exemplos cercanos a realidade do alumno, será un dos obxectivos principais do profesor no transcurso do curso. Ademais esta materia tamén se utilizará, dadas as súas características de actualidade, para promover o debate de áreas que se poden considerar como transversais, deste modo favorecerase partindo do profesor unha educación para a paz, a igualdade entre sexos, relixións, culturas, etc; a tolerancia, ó respecto a outras culturas, valores democráticos, protección do medio ambiente, etc.

Con todo o descrito anteriormente, preténdese motivar o alumno, mellorar a súa capacidade de observación, incentivar a súa creatividade, etc.

Preténdese que a materia sirva para descubrir problemas empresariais relacionados co contexto sociocultural no que se atope o alumnado, con especial referencia á realidade local ou galega en xeral. Ademais porpondrase a realización de pequenas investigacións do contorno para que o seu estudo resulte máis próximo e útil.

Tendo presentes todos os anteriores obxectivos citados, entre outras propóñense, as seguintes estratexias:

-Obtención de información de empresas a partir de fontes externas (prensa escrita, estudos estatísticos, enquisas, bases de datos, visitas a empresas, informes económicos) e de fontes internas (rexistros contables, informes internos, balances e contas de resultados), tanto por medio de soportes tradicionais como informáticos.

-Rexistro, tratamento, interpretación e representación de información relevante no ámbito da empresa e posterior transmisión desta con diferentes soportes, con especial atención ao uso das TIC.

-Análise, simulación e resolución de casos no mundo empresarial: identificación da situación e dos seus elementos, selección de conceptos e técnicas para a súa aplicación na análise do caso, elaboración de conclusións e selección das decisións que se van tomar así como avaliación final das decisións tomadas, sendo conscientes da dimensión ética que comporta a toma de decisións.

-Planificación dun proxecto de iniciativa empresarial: busca, valoración e selección de ideas, planificación do proxecto, análise do contorno xeral e específico, análise interna e estudo da viabilidade económica e financeira do proxecto.

-Realización de traballos de investigación escolar facendo especial fincapé na necesidade de organización, planificación, execución e avaliación dos resultados acadados, valorando a necesidade de crear equipos de traballo que cooperen e creen sinerxías positivas para o conxunto.

6.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAN A UTILIZAR

- Contidos impresos: entregarase ao alumnado un dossier cos contidos a traballar durante o curso. Estes contidos estarán dispoñibles en formato dixital a través da Aula Virtual, e serán descargables para poder utilizar en calquera dispositivo dixital ou para poder imprimilos.

- Proxector da aula: todos os contidos serán proxectados ao impartir as clases para mostrar noticias, empresas, vídeos e outros complementos que permitan mellorar a adquisición de competencias.

- Ordenador con conexión a internet para, de ser o caso de semipresencialidade ou non presencialidade, poder ofrecer as clases online a través da plataforma Webex.

- Pizarra ou encerado tradicional: para complementar a exposición dos contidos e a realización de exercicios.

- Biblioteca de centro: na que os alumnos poderán consultar as diferentes fontes de información citadas na materia, así como a bibliografía proposta.

- Xornais de contido xeral e económico, revistas especializadas, etc.

- Outros materiais e recursos didácticos: o alumnado necesitará outros materiais para seguir a materia como bolígrafos, rotuladores, folios, etc.

7.- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN, CORRECCIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Indicaranse os criterios de avaliación (por EA) e de cualificación por avaliación, os criterios de corrección e, finalmente os de promoción.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR ESTANDARD DE APRENDIZAXE		
Bloque 1. A empresa		
Estándares de aprendizaxe	Avaliación/s	Criterios de avaliación
EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo	3ª	B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.
EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	3ª	
EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	3ª	
EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que	3ª	

desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.		
EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.	3 ^a	B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.
EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.	3 ^a	
EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.	3 ^a	
Bloque 2. Desenvolvemento da empresa		
EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.	3 ^a	B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.
EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.	3 ^a	
EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.	3 ^a	
EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.	3 ^a	

EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	3ª	
EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.	3ª	
EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.	3ª	
Bloque 3. Organización e dirección da empresa		
EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.	3ª	B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.
EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.	3ª	
EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e	3ª	

financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións		
EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.	3ª	
EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	3ª	
EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	3ª	
Bloque 4. A función produtiva		
EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	2ª	B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.
EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	2ª	
EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o	2ª	

crecemento.		
EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	2ª	B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.
EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.	2ª	
EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	2ª	
EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	2ª	
EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	1ª	B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.
EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	1ª	
EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	1ª	
Bloque 5. A función comercial da empresa		
EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por	3ª	B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante

exemplo, o número de competidores e o produto vendido.		diferentes situacións e obxectivos.
EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	3 ^a	
EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	3 ^a	
EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	3 ^a	
EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	3 ^a	
EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	3 ^a	
EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	3 ^a	
EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	3 ^a	
Bloque 6. A información na empresa		
EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen	1 ^a	B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación

asignada.		a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.3
EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	1 ^a	
EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	1 ^a	
EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	1 ^a	
EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	1 ^a	
EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	1 ^a	
EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	1 ^a	
EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	1 ^a	
EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	1 ^a	
EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	1 ^a	

EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	1ª	B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.
EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	1ª	
EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	1ª	
Bloque 7. A función financeira		
EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	2ª	B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.
EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	2ª	
EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	2ª	
EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	2ª	

EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	2 ^a	
EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	2 ^a	
EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	2 ^a	
EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	2 ^a	
EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	2 ^a	
EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	2 ^a	

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PORCENTAXES CUALIFICACIÓN
1ª Avaliación	Bloque 1:A empresa Bloque 4: A función productiva. Os inventarios da empresa e os seus costes. Modelos de xestión de inventarios.	Primeira proba escrita: 45% nota da avaliación Segunda proba escrita: 55% nota da avaliación As cuestións prácticas iranse acumulando nos segundos exames de cada avaliación (de modo que no segundo exame de cada avaliación , os alumnos/as examinaranse de todas as cuestións prácticas vistas dende o principio do curso, ata a data do exame).
2ª Avaliación	Bloque 2: O desenvolvemento da empresa. Bloque 5: A función comercial da empresa. Bloque 7: A función financeira.	Primeira proba escrita: 45% nota da avaliación Segunda proba escrita: 55% nota da avaliación
3ª Avaliación	Bloque 3: Organización e dirección da empresa. Bloque 6: A información na empresa.	Primeira proba escrita: 45% nota da avaliación Segunda proba escrita: 55% nota da avaliación

CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Na valoración das probas escritas, das actividades da aula virtual e das actividades e exercicios propostos na clase, teranse en conta os seguintes **aspectos**:

- Axustar o contido aos puntos establecidos en cada actividade en concreto.
- Presentación, corrección ortográfica e gramatical.
- Desenvolvemento e análise realizado da actividade proposta.
- Aportación persoal.
- Entrega na data ou datas establecidas.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN: tendo en conta os aspectos descritos no punto anterior, os criterios utilizados serán os seguintes:

CRITERIO DE CORRECCIÓN	PORCENTAXE APLICADA SOBRE A NOTA ASIGNADA ÁO CRITERIO CORRESPONDENTE				
AXUSTAR O CONTIDO OS PUNTOS ESTABLECIDOS EN CADA ACTIVIDADE (50% nota actividade)	100% Axústase perfectamente a todos os puntos establecidos	75% Axústase case na súa totalidade aos puntos establecidos	50% Axústase na metade dos puntos establecidos	25% Axústase soamente a algún dos puntos establecidos	0% Non se axusta en ningún dos puntos establecidos na actividade
DESENVOLVEMENTO E ANÁLISE REALIZADO DA ACTIVIDADE PROPOSTA (25% nota da	100% Desenvolve e analiza perfectamente os distintos puntos da actividade proposta	75% Desenvolve e analiza case na súa totalidade os distintos puntos da	50% Desenvolve a analiza a metade dos distintos puntos da	25% Desenvolve a analiza un 25% dos puntos da actividade proposta	0% Non desenvolve nin analiza os distintos puntos da actividade proposta

actividade)		actividade proposta	actividade proposta		
PRESENTACIÓN, CORRECIÓN ORTOGRÁFICA E GRAMATICAL (10% nota da actividade)	100% Presenta con total corrección ortográfica e gramática e coidando a presentación da actividade	75% Ten algún fallo de presentación ou na ortografía e gramática, pero sen ser de gravidade	50% Ten bastantes fallos de presentación, na ortografía o una gramática	25% Ten moitos fallos na presentación, na ortografía o una gramática	0% Os fallos de presentación, ortografía e gramática dificultan ou imposibilitan a comprensión e a corrección da actividade
APORTACIÓN PERSOAL (15% nota da actividade) NOTA: cando non sexa requirida aportación persoal, a puntuación desta criterio repartirase do seguinte modo: - 10% contidos establecidos - 5% desenvolvemento e análise	100% Presenta, argumenta e analiza con sentido crítico ao realizar a aportación persoal	75% Presenta, argumenta e analiza con sentido crítico, aínda que non todo o solicitado na aportación persoal	50% Presenta, argumenta e analiza con sentido crítico soamente algún dos aspectos requiridos na aportación persoal.	25% Presente, argumenta e analiza con sentido crítico moi poucos dos aspectos requiridos na actividade	0% Non presenta, argumenta nin analiza con sentido crítico a aportación persoal solicitada na actividade
ENTREGA NA DATA OU	A ACTIVIDADE NON SERÁ CORRIXIDA CANDO SI SE ENTREGA FORA DA DATA ESTABLECIDA (QUE SEMPRE				

DATAS ESTABLECIDAS	SERÁ COMUNICADA AOS ALUMNOS)
---------------------------	------------------------------

CRITERIOS DE CORRECCIÓN DOS EXERCICIOS PRÁCTICOS: tantos nas probas escritas, exercicios e actividades da clase ou casa e actividades da aula virtual, indicarase a puntuación de cada un dos exercicios, e para a súa corrección aplicaranse os seguintes criterios:

- C1: O alumno/a indica e fai o plantexamento correcto do exercicio a resolver: 25% da puntuación.
- C2: O alumno/a fai correctamente o cálculo matemático: 25% da puntuación.
- C3: Indica as unidades (se é necesario) : 25% da puntuación (No caso de non ser necesario este 25% sumarase ao C1: plantexamento correcto)
- C4: Explica os resultados obtidos (cando así se lle indique): 25% da puntuación.(No caso de non ser necesario este 25% sumarase ao C1: plantexamento correcto)

CRITERIOS DE CORRECCIÓN DAS REPRESENTACIÓNS GRÁFICAS: tantos nas probas escritas, exercicios e actividades da clase ou casa e actividades da aula virtual, indicarase a puntuación de cada un das representacións gráficas e para a súa corrección aplicaranse os seguintes criterios:

- G1: O alumno/a indica correctamente as variables representadas en cada eixe e representa correctamente as división en cada un dos eixes (tendo en conta as escalas): 25% da puntuación.
- G2: O alumno/a representa correctamente a gráfica solicitada: 50% da puntuación.
- G3: o alumno/a realiza as explicacións necesarias da gráfica: 25% da puntuación. En caso de non ser necesario esta explicación, este 25% sumarase ao G2 (representación correcta)

Os anteriores criterios comentados están pensados para aplicar e conservar unha coherencia cos criterios do grupo de traballo de Economía da Empresa da CIUG, expostos no apartado 15 desta programación.

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Criterios de promoción para a avaliación final ordinaria.

Para definir o tipo de exames ou probas escritas que se farán no curso teranse en conta as distintas preguntas recopiladas das probas de selectividade de anos anteriores, este será un criterio que o profesor deberá ter sempre presente ó longo do desenvolvemento do curso, xa que non hai que esquecer que o obxectivo da maioría dos alumnos deste curso é a presentación a ABAU, como vía de acceso ós estudos universitarios. Polo tanto será un criterio que o profesor debe ter sempre presente no desenvolvemento diario das clases.

A nota final de xuño calcularase como segue:

- 1º avaliación: 15% nota total final xuño.
- 2ª avaliación: 35% nota total final xuño.
- 3ª avaliación: 50% nota total final xuño.

Para superar a materia a cualificación deberá ser igual ou superior a 5. No caso de non superar a materia como consecuencia do cálculo anterior, o alumnado terá que facer unha recuperación das tres avaliacións a través dunha proba escrita similar as probas ABAU. O alumnado que o desexe, poderá presentarse a esta proba para subir nota previo aviso ao profesor e compromiso da súa preparación.

Avaliación final extraordinaria.

No caso de non superar a materia na avaliación ordinaria, o alumnado terá dereito a unha avaliación final extraordinaria, na que se valorará unha proba escrita de contidos mínimos teóricos e prácticos.

8.- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Nesta fase inicial elaborárase unha táboa na que figurarán tres columnas: Os EA, a temporalización prevista por avaliación e a temporalización real.

TEMPORALIZACIÓN PREVISTA Y REAL		
Bloque 1. A empresa		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo	1 ^a	
EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	1 ^a	
EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	1 ^a	
EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	1 ^a	
EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo	1 ^a	
EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental	1 ^a	
EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e a cidadanía	1 ^a	
Bloque 2. Desenvolvemento da empresa		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real

EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.	1 ^a	
EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.	1 ^a	
EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.	1 ^a	
EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos	1 ^a	
EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	1 ^a	
EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.	1 ^a	
EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.	1 ^a	
Bloque 3. Organización e dirección da empresa		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.	3 ^a	
EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.	3 ^a	
EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.	3 ^a	
EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe	3 ^a	

propostas de mellora.		
EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	3 ^a	
EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	3 ^a	
Bloque 4. A función produtiva		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	1 ^a	
EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	1 ^a	
EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento	1 ^a	
EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	2 ^a	
EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente	2 ^a	
EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	2 ^a	
EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	2 ^a	
EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	1 ^a	
EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	1 ^a	
EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	1 ^a	

Bloque 5. A función comercial da empresa		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	2 ^a	
EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	2 ^a	
EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	2 ^a	
EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	2 ^a	
EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	2 ^a	
EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	2 ^a	
EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	2 ^a	
EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	2 ^a	
Bloque 6. A información na empresa		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	1 ^a	
EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	1 ^a	
EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	1 ^a	

EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	1 ^a	
EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	1 ^a	
EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	1 ^a	
EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	1 ^a	
EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	1 ^a	
EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	1 ^a	
EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	1 ^a	
EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	1 ^a	
EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	1 ^a	
EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	1 ^a	
Bloque 7. A función financeira		
Estándares de aprendizaxe	Temporalización prevista	Temporalización real
EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	2 ^a	
EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	2 ^a	

EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	2 ^a	
EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	2 ^a	
EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	2 ^a	
EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	2 ^a	
EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	2 ^a	
EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	2 ^a	
EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	2 ^a	
EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	2 ^a	

9.- ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

Na avaliación de pendentes, o alumnado terá a posibilidade de superar as diferentes probas a que debería presentarse (dúas, tal e como está establecido) sempre que decida seguir o curso desenvolvendo as mesmas tarefas que os seus compañeiros que están cursando a materia en primeiro de bacharelato. Para iso, facilitaráselle un acceso ao Aula Virtual a través do que pode seguir as tarefas propostas aos seus compañeiros.

Esta materia pendente, neste caso economía de 1º de bacharelato será avaliada polo profesor que imparte neste curso.

10.- DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Inicialmente proporemos a seguinte avaliación inicial

CONTESTA ÁS SEGUINTE CUESTIÓNS

1. Responde las siguientes cuestiones:

- a) Cita tres ejemplos de empresas de tu entorno. ¿A qué se dedica cada una de ellas?
- b) ¿Todas las empresas son grandes o las hay también pequeñas? ¿Serías capaz de nombrar una empresa pequeña?
- c) ¿Por qué crees que son necesarias las empresas?
- d) ¿De quién o quiénes son las empresas?
- e) ¿Qué diferencia hay entre el trabajo por cuenta propia y por cuenta ajena?
- f) ¿Por qué se dice que las empresas actúan bajo condiciones de riesgo?
- g) ¿Por qué crees que una persona crea una empresa?
- h) ¿Se puede considerar a un artesano que vive de la venta de sus productos como una empresa?
- i) ¿Los empresarios solo buscan obtener beneficios?
- j) ¿Qué diferencia hay entre una empresa privada y una pública?
- k) Las empresas privadas, ¿funcionan mejor que las públicas?

2. Se dice que las empresas son muy importantes por diferentes aspectos. Contesta las preguntas que figuran a continuación:

a) La necesidad de organizar los factores productivos. ¿Cuáles son los factores productivos básicos?

b) Aprovechar las economías de escala. A medida que se producen más unidades de producto éstos tienen un coste unitario más bajo. ¿Por qué Inditex puede vender camisetas mucho más baratas que otras empresas?

c) Reunir los enormes recursos que exigen algunos tipos de producción. Piensa en una empresa como Apple, ¿a cuántas personas pertenece? ¿por qué no pertenecerá a una sola persona?

d) Producción de bienes y servicios para satisfacer las necesidades de los consumidores. Si no hubiera empresas, ¿cómo podrías disponer del teléfono móvil que tienes? Piensa en algunos bienes o servicios que sí podrías producir tú y otros que no.

e) Crear puestos de trabajo. Las empresas crean puestos de trabajo, cuantas más empresas mejor. ¿Qué empresas crean más puestos de trabajo, las grandes o las PYMES?

f) Innovar, crear nuevos productos y servicios. Las empresas están continuamente creando nuevos productos y servicios. Piensa en algún producto o servicio de reciente creación o especialmente novedoso.

11.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

No mesmo momento da impartición dos contidos, haberá unha atención á diversidade do alumnado. Ademais, nos EA que poden ser máis complexos de asimilar por determinado alumnado, que adoitan estar relacionados coas partes prácticas, proporanse numerosos exercicios de dificultad variable en función das propias necesidades do mesmo, así como actividades de ampliación e reforzo.

Así mesmo, proporanse diferentes actividades ao longo do curso para o alumnado con dificultades para asimilar os graos mínimos dos EA, así como actividades de ampliación para aqueles que desexen profundizar nos mesmos.

12.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS PARA CADA CURSO

Ao longo do curso, no caso de que a situación epidemiolóxica o permita, proporanse diferentes actividades complementarias e extraescolares para profundizar no coñecemento da Economía. Entre outras proponse as seguintes:

* Visitas a empresas: procurarase organizar unha saída para visitar unha empresa do entorno económico do alumnado, como poden ser as relacionadas co sector conserveiro ou vitivinícola, outras empresas importantes da economía galega como Inditex, Gadisa, etc., ou visitas guiadas do entorno económico para analizar os diferentes sectores que operan na comarca de residencia do alumnado.

13.- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

A través da análise mensual dos contidos desenvolvidos e os requerimentos do alumnado na aula e a través da Aula Virtual, poderán e deberán producirse modificacións na programación, para así incidir nos problemas e carencias detectadas. Estas modificacións ou propostas de mellora serán tidas en conta nas actas do departamento, por avaliación e na memoria final do curso.

14.- ATENCIÓN AOS POSIBLES ESCENARIOS EN FUNCIÓN DA SITUACIÓN SANITARIA: ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL E/OU NON PRESENCIAL

No presente curso finalmente a actividade lectiva pode ser presencial, e dicir, non está prevista a impartición de materia en situación de semipresencialidade. Neste caso seguirase a programación tal e como está deseñada nos puntos anteriores.

Actividade lectiva non presencial

No caso de producirse a actividade lectiva non presencial nalgunha fase do curso a actividade lectiva continuará online a través da plataforma Webex no mesmo horario establecido na actividade presencial establecida a principio de curso. Neste momento, e atendendo ás instrucións da Consellería de Cultura, Educación e Universidade, poderá readaptarse os contidos e os criterios de avaliación sempre co obxectivo de que o alumnado non sexa perxudicado. Neste caso engadirase á programación as adaptacións oportunas e será informado adecuadamente o alumnado.

No caso de que un alumno non poida asistir ás clases, poderá solicitar ao profesor da materia a retransmisión das sesións que se estiveran a desenvolver na aula a través dunha videoconferencia, así poderá seguir o desenvolvemento da materia dende a súa casa.

15.- CRITERIOS E ORIENTACIÓNS DO GRUPO DE TRABALLO DE ECONOMÍA DA EMPRESA DA CIUG (ANEXO Á PROGRAMACIÓN)

Estos criterios serán a base para o desenvolvemento e avaliación da maior parte da materia.

No caso de producirse cambios no modelo para as probas ABAU, adaptaranse as probas de cara á mellor preparación do alumnado.

No Grove, a 23 de setembro de 2021

ANEXO

CRITERIOS DO GRUPO DE TRABALLO DE ECONOMÍA DA EMPRESA

ORIENTACIÓNS DO GRUPO DE TRABALLO PARA AS PROBAS DE AVALIACIÓN DO BACHARELATO PARA O ACCESO Á UNIVERSIDADE

Consideracións xerais

As funcións do Grupo de Traballo, especificadas pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, son as de asesoramento ao seu Director en todo o referente á elaboración das probas de acceso á universidade. En particular, o Grupo de Traballo non pode interferir no desenvolvemento do currículo propio desta materia que é de obrigado cumprimento por parte dos docentes, segundo as directrices da Consellería de Educación. O que se ofrece neste documento son unhas orientacións como guía para os requirimentos específicos das probas de avaliación do bacharelato para o acceso á universidade.

Os contidos da proba incidirán fundamentalmente sobre as cuestións básicas enunciadas a continuación.

BLOQUE 1. A EMPRESA

Concepto de empresa: elementos, funcións e obxectivos. A creación de valor. Funcionamento global (descrición xeral do ciclo de produción). Visións do papel do empresario no pensamento económico: Adam Smith-Knight-Schumpeter-Galbraith. Tipos de empresa e criterios de clasificación: titularidade do capital, tamaño e sector de actividade.

Contorno xeral: factores económicos, socioculturais, político-legais, tecnolóxicos. Contorno específico: o sector. Esquema das cinco forzas competitivas de Porter: rivalidade entre competidores actuais, ameaza de entrada de competidores potenciais, ameaza de produtos substitutivos, poder negociador dos provedores, poder negociador dos clientes. Análise DAFO. Externalidades: concepto e exemplos de externalidades positivas e negativas. A responsabilidade social e medioambiental da empresa (traballadores, sociedade, consumidores, medioambiente)

Principais formas xurídicas da empresa: Empresario individual, Sociedade Anónima, Sociedade de Responsabilidade Limitada, Sociedade Limitada Nova Empresa, Sociedades Laborais, Sociedade Cooperativa.

BLOQUE 2. DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA

Factores de localización espacial da empresa: localización de actividades industriais, localización de actividades comerciais e de servizos.

A dimensión empresarial: concepto e criterios de medición. As PEME: vantaxes e inconvenientes. O crecemento da empresa: crecemento interno e crecemento externo (estratexias de fusión e adquisición). Estratexias de especialización e diversificación.

A internacionalización, a competencia global, a influencia do desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) nas empresas. As empresas multinacionais: características e factores de desenvolvemento.

BLOQUE 3. ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA

Concepto de organización. Principios básicos de organización: relacionados co desenvolvemento vertical (autoridade e responsabilidade, xerarquía, unidade de mando e descentralización) e relacionados co desenvolvemento horizontal (división do traballo, especialización, coordinación e agrupación de unidades). Organización formal e informal. Estructuras básicas de organización: lineal, funcional, en liña e staff, por comité.

Areas de actividade (aprovisionamento, produción, comercialización, financiamento, dirección e organización).

Funcións básicas de dirección: planificación, organización, xestión e control. Estilos de dirección. Concepto de planificación estratéxica. Xestión de recursos humanos: selección e formación do persoal. Motivación: teoría da xerarquía das necesidades de Maslow e teoría dos dous factores de Herzberg (factores de mantemento e factores de motivación). Concepto de conflito e vías de resolución (negociación, mediación e arbitraje).

BLOQUE 4. A FUNCIÓN PRODUTIVA

O proceso de produción: concepto e obxectivos. Factores de produción (inputs), produto (output) e valor engadido. Clasificación dos procesos produtivos: técnicas de produción (produción para o mercado - produción sobre pedido, produción artesanal - produción en serie). Asignación dos recursos produtivos (eficiencia técnica e económica). Custos de produción: concepto e clasificación (fixos e variables, medios e marxinais, directos e indirectos). Equilibrio da empresa no caso xeral: limiar de rendibilidade ou punto morto (decisión de producir ou comprar).

Produtividade: produtividade dun factor, produtividade global e índices de produtividade (conceptos, medición e cálculo de taxas de variación). Factores determinantes da produtividade. I+D+i (concepto e importancia). Formas de adquisición da tecnoloxía (desenvolvemento interno, adquisición exterior, alianzas estratéxicas).

Xestión de stocks: custos e modelos de xestión (método de Wilson, método ABC e *just in time*). Métodos de valoración de existencias: FIFO e precio medio ponderado).

BLOQUE 5. A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA.

Concepto de mercado. Clases de mercados definidas en función de número de oferentes e demandantes (competencia perfecta, monopolio, oligopolio e competencia monopolista), adquirentes do produto (maioristas-minoristas, empresas-consumidores), Demanda de mercado e cuota de mercado.

Análise do consumidor, segmentación de mercados (concepto e variables utilizadas), investigación de mercados (fontes de información, fases e métodos). Marketing. Marketing-mix: política de produto (concepto de produto ofertado e ciclo de vida do produto, marca e envase), política de prezo (prezos baseados nos custos e prezos baseados na oferta e na demanda), política de promoción (venta persoal, promoción de vendas, relacións públicas, merchandising e publicidade), política de distribución (canles de distribución e intermediarios comerciais). Marketing e ética empresarial. Aplicación ao marketing das tecnoloxías da información e da comunicación.

BLOQUE 6. A INFORMACIÓN NA EMPRESA

O patrimonio da empresa: concepto, composición e principais criterios de valoración dos elementos patrimoniais. As contas anuais e a imaxe fiel. Balance: concepto e estrutura (agrupación en masas patrimoniais), conta de Perdas e Ganancias (concepto e estrutura), Memoria (concepto e contidos), Estado de Cambios no Patrimonio Neto e Estado de Fluxos de Efectivo. Obrigas contables: libros contables obrigatorios, verificación e presentación das contas anuais (auditoría de contas, rexistro mercantil).

Estrutura económica e financeira da empresa. Equilibrios patrimoniais. Fondo de manobra (definición, cálculo e interpretación). Análise da formación de resultados (beneficios antes de intereses e impostos, beneficios antes de impostos e beneficios despois de impostos). Principais ratios económico-financeiras: ratios de liquidez, ratios de solvencia, ratios de endebedamento e ratios de rendibilidade da empresa (rendibilidade económica e rendibilidade financeira).

Tributos: concepto e clases. Impostos: concepto, clases (directos-indirectos, reais ou de produto, persoais ou sobre a renda), elementos (suxeito activo, suxeito pasivo, feito imponible, base imponible, tipo impositivo). Fiscalidade do empresario individual: IRPF, IVE. Fiscalidade do empresario social: Imposto sobre sociedades e IVE.

BLOQUE 7. A FUNCIÓN FINANCEIRA

Concepto de investimento e tipos (curto-longo prazo, financeiros-productivos). Elementos dun proxecto de investimento. Valoración e selección de proxectos de investimento: métodos estáticos (Prazo de recuperación) e dinámicos (Valor Actual Neto). Aplicación, interpretación, vantaxes e inconvenientes de cada un dos métodos.

Fontes de financiamento da empresa: financiamento externo a curto prazo (provedores, créditos bancarios a curto prazo, desconto comercial e factoring), Financiamento externo a longo prazo (préstamos, empréstitos, ampliacións de capital, leasing), Financiamento interno ou autofinanciamento (amortización e reservas). Ciclo de

explotación e período medio de maduración (concepto, subperíodos que o compoñen e interpretación).

CUESTIONS NAS QUE SE DEBERÁ FACER ESPECIAL FINCAPÉ PARA PREPARAR A RESOLUCIÓN DE CASOS PRÁCTICOS

- A produción: produtividade dun factor, produtividade total, índices de produtividade, taxa de variación da produtividade.
- Cálculo de custos de produción: fixos, variables, totais, medios, marxinais. Representacións gráficas.
- Punto morto: cálculo, interpretación, representación gráfica e decisión entre comprar ou fabricar.
- Xestión de stocks: custos das existencias, cálculo do volume óptimo de pedido (método de Wilson).
- Métodos de valoración de existencias: método do prezo medio ponderado e método FIFO.
- O balance: estruturación do balance en masas patrimoniais. Equilibrios patrimoniais. Análise económico e financeiro da empresa: cálculo e interpretación do Fondo de manobra, análise (cálculo e interpretación) a través de ratios (proporcionaranse as fórmulas que permiten calcular as ratios).
- Cálculo e interpretación da rendibilidade económica e da rendibilidade financeira. Na medida en que se considera importante coñecer a distinción conceptual entre rendibilidade económica e financeira, cando se pida calcular a rendibilidade económica e/ou financeira, non se facilitarán as fórmulas.
- Conta de Resultados: Clasificación de gastos e ingresos. Resultados de explotación, resultados financeiros, resultados antes e despois de impostos.
- Selección de investimentos: prazo de recuperación ou pay back, valor actual neto (VAN).

Nota: Nos casos prácticos, poderase pedir a interpretación dos resultados. Obviamente, todas as cuestións que son obxecto de casos prácticos tamén son susceptibles de ser avaliadas nas preguntas de carácter teórico.

Consideracións adicionais a ter en conta

- En termos xerais, para a preparación dos exercicios relativos ao patrimonio da empresa e a súa representación contable, recoméndase tomar como referencia os modelos de contas anuais específicos que establece o PXC para as PEME

- Nos enunciados dos exercicios das ABAU relativos ás contas anuais inclúiranse fundamentalmente os elementos patrimoniais e os ingresos e gastos que figuran nos exemplos dos anexos I e II.
- Nos exercicios sobre balances os elementos patrimoniais deberán clasificarse distinguindo Activo Corrente-Activo non Corrente; Pasivo Corrente-Pasivo non corrente e Neto Patrimonial. Por outra parte, nos casos nos que se proporcione información sobre amortización acumulada, ésta simplemente deberá ser tida en conta para determinar o valor neto da correspondente masa patrimonial (sen necesidade de que figure expresamente a amortización acumulada no balance con signo negativo).
- Nos exercicios sobre contas de resultados, acéptase como válida a elaboración e presentación da conta de perdas e ganancias dacordo con calquera das dúas posibilidades contempladas no Anexo II (en ambos os dous casos simplificadas conforme ao nivel propio destas probas de acceso a universidade).
- A elaboración do Estado de Fluxos de Efectivo e o Estado de Cambios no Patrimonio Neto **non** será obxecto de casos prácticos.

ANEXO I

ACTIVO	PATRIMONIO NETO MAIS PASIVO
<p>ACTIVO NON CORRENTE</p> <p>INMOBILIZADO INTANXIBLE Propiedade industrial Aplicacións informáticas Investigación Desenvolvemento</p> <p>INMOBILIZADO MATERIAL Terreos Construcións Maquinaria Mobiliario Equipos para o proceso de información Elementos de transporte</p> <p>INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS Investimentos en terreos e bens naturais Investimentos en construcións</p> <p>INVESTIMENTOS FINANCEIROS A LONGO PRAZO Invest. finan. a longo prazo en instrum. do patrimonio. Valores representativos de débeda a longo prazo</p>	<p>PATRIMONIO NETO</p> <p>FONDOS PROPIOS Capital ou Capital Social Reservas Resultados de exercicios anteriores Resultado do exercicio</p> <p>PASIVO NON CORRENTE</p> <p>DÉBEDAS A LONGO PRAZO Débedas con entidades de crédito a longo prazo Efectos a pagar a longo prazo Provedores de inmovilizado a longo prazo Obrigacións e bonos</p>
<p>ACTIVO CORRENTE</p> <p>EXISTENCIAS Mercadorías Materias primas Produtos en curso Produtos rematados</p> <p>DEBEDORES COMERCIAIS E OUTRAS CONTAS A COBRAR Clientes Clientes efectos comerciais a cobrar Debedores varios Anticipo de remuneracións</p> <p>INVESTIMENTOS FINANCEIROS A CURTO PRAZO Invest. finan. a curto prazo en instrum. de patrimonio Valores representativos de débeda a curto prazo</p> <p>EFFECTIVO E OUTROS ACTIVOS LÍQUIDOS EQUIVALENTES Caixa euros Banco CC</p>	<p>PASIVO CORRENTE</p> <p>DÉBEDAS A CURTO PRAZO Débedas con entidades de crédito a curto prazo Provedores de Inmovilizado a curto prazo Efectos a pagar a curto prazo</p> <p>ACREDORES COMERCIAIS E OUTRAS CONTAS A PAGAR Provedores Provedores, efectos comerciais a pagar Remuneracións pendentes de pagamento Acredores por prestación de servizos.</p>

ANEXO II

PERDAS E GANANCIAS
<p>1. - Importe neto da cifra de negocios</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ventas - Prestacións de servizos <p>2. - Aprovisionamentos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compras de mercadorías - Compras de materias primas - Compras doutros aprovisionamentos - Traballos realizados por outras empresas <p>3. Outros ingresos de explotación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingresos por arrendamentos - Ingresos de propiedade industrial cedida en explotación <p>4. Gastos de persoal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Soldos e salarios - Seguridade social a cargo da empresa <p>5. Outros gastos de explotación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servizos exteriores <ul style="list-style-type: none"> Arrendamentos e canons Reparacións e conservación Servizos profesionais independentes Transportes Primas de seguros Publicidade, propaganda e relacións públicas Subministracións - Tributos <ul style="list-style-type: none"> Outros tributos <p>6. Amortización do inmovilizado</p> <p>7. Deterioración e resultado por alleamento do inmovilizado</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deterioracións e perdas <ul style="list-style-type: none"> Perdas por deterioración do inmovilizado intanxible Perdas por deterioración do inmovilizado material Perdas por deterioración dos investimentos inmobiliarios - Resultados por alleamentos <ul style="list-style-type: none"> Beneficios/perdas procedentes do inmovilizado intanxible Beneficios/perdas procedentes do inmovilizado material Beneficios/perdas procedentes dos investimentos inmobiliarios
Resultado de explotación = Ingresos de explotación - gastos de explotación
<p>8. -Ingresos financeiros</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingresos de participacións en instrumentos do patrimonio (ex. dividendos) - Ingresos de valores representativos de débedas (ex. rendementos de activos de renda fixa) <p>9. -Gastos financeiros</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intereses de obrigas e bonos - Intereses de débedas - Intereses por desconto de efectos
Resultados financeiros = Ingresos financeiros - gastos financeiros
Resultado antes de impostos= Resultados de explotación + resultados financeiros
Imposto sobre beneficios*
Resultado despois de impostos

* No seu caso, no enunciado do exercicio proporcionarase o dato do tipo impositivo a aplicar.

PERDAS E GANANCIAS
INGRESOS DE EXPLOTACIÓN Vendas e ingresos <ul style="list-style-type: none"> - Vendas de mercadorías - Prestacións de servizos Outros ingresos de xestión <ul style="list-style-type: none"> - Ingresos por arrendamentos - Ingresos de propiedade industrial cedida en explotación
GASTOS DE EXPLOTACIÓN Compras <ul style="list-style-type: none"> - Compras de mercadorías - Compra de materias primas - Compras doutros aprovisionamentos - Traballos realizados por outras empresas Servizos exteriores <ul style="list-style-type: none"> - Arrendamentos e canons - Reparación e conservación - Servizos de profesionais independentes - Transportes - Primas de seguros - Publicidade, propaganda e relacións públicas - Subministracións Tributos <ul style="list-style-type: none"> - Outros tributos Gastos de persoal <ul style="list-style-type: none"> - Soldos e salarios - Seguridade social a cargo da empresa Amortización do inmovilizado Deterioración e resultado por enaxenación do inmovilizado <ul style="list-style-type: none"> - Deterioracións e perdas <ul style="list-style-type: none"> Perdas por deterioración do inmovilizado intanxible Perdas por deterioración do inmovilizado material Perdas por deterioración dos investimentos inmobiliarios - Resultados por enaxenacións <ul style="list-style-type: none"> Beneficios/perdas procedentes do inmovilizado intanxible Beneficios/perdas procedentes do inmovilizado material Beneficios/perdas procedentes dos investimentos inmobiliarios
INGRESOS DE EXPLOTACIÓN - GASTOS DE EXPLOTACIÓN = RESULTADOS DE EXPLOTACIÓN (+/-)
INGRESOS FINANCEIROS <ul style="list-style-type: none"> - Ingresos de participacións en instrumentos de patrimonio (dividendos) - Ingresos de valores representativos de débedas (renda fixa) GASTOS FINANCEIROS <ul style="list-style-type: none"> - Intereses de obrigas e bonos - Intereses de débedas - Intereses por desconto de efectos
INGRESOS FINANCEIROS - GASTOS FINANCIEROS = RESULTADOS FINANCEIROS (+/-)
RESULTADOS DE EXPLOTACIÓN + RESULTADOS FINANCEIROS = RESULTADO ANTES DE IMPUESTOS
Menos Imposto sobre beneficios* =
RESULTADO DO EXERCICIO (BENEFICIO OU PERDA)

*No seu caso, no enunciado do exercicio proporcionarase o dato do tipo impositivo a aplicar.

RECOMENDACIÓNS E SUXESTIONS PARA MELLORAR OS RESULTADOS DAS PROBAS

Tomando como referencia a información facilitada polos correctores das probas correspondentes a materia de Economía da Empresa, o grupo de traballo, co obxecto de subsanar algunhas das deficiencias observadas máis comúns e con elo contribuír á mellora dos resultados das citadas probas, considera oportuno realizar as seguintes suxestións a título de recordatorio:

- Consideracións xerais de carácter formal: Convén recalcar a necesidade de coidar a presentación, a orde e claridade nas respostas así como a necesidade de empregar con propiedade o vocabulario propio da materia e de evitar os erros ortográficos.

- Problemas: En xeral, catro aspectos son manifestamente mellorables e polo tanto requiren maior atención: a) presentación clara e ordenada do exercicio; b) Comentario do apartado correspondente e interpretación dos resultados; c) Corrección nos cálculos aritméticos; d) Expresar os resultados nas unidades correspondentes

Neste senso, como norma xeral, nos criterios de cualificación das ABAU o Grupo de Traballo acordou descontar o 25% da nota de cada apartado se hai erros de cálculo. Se de xeito sistemático non se indican as unidades nas que ven expresado o resultado, aplicarase unha penalización de 0,25 ptos. sobre a cualificación global do exercicio.

Nota: O contido desta páxina ten carácter exclusivamente informativo, polo que non poderá utilizarse como base para ningún recurso.